

Z A P I S N I K

sa sastanka Vrepčana, Zavodjana i Pavlovčana
održanog u nedelju 17. februara 1985. godine
u Beogradu - Dom JNA

D n a v n i   r e d

1. Dogovor u vezi sa popravkom s p o m e n i k a u Vrepcu,
2. Upoznavanje sa tokom akcije - prikupljanja sredstava,
3. Razmena mišljenja o iznalaženju oblika druženja - povremenog sastajanja.

P r i s u t n o: trideset drugarica i drugova.
Sastanak je vodio JOCO NJEGOMIR.

Drug JOCO je u kraćem uvodnom izlaganju upoznao prisutne sa ciljem sastanka, a zatim je pročitao pismo Mjesnog udruženja SUBNOR-a Vrepca, Zavodja i Pavlovca, u kome je dat opis stanja - oštećenja s p o m e n i k a, što nameće hitno preduzimanje mera za njegovo saniranje.

D i s k u s i j a

1. MIŠO KRAJNOVIĆ: Ističe - da je neophodno izvršiti temeljitu popravku, adaptaciju postojećeg spomenika, što će zahtevati dosta rada i sredstava. Ovo od svih nas traži da organizovano pridjemo ovom zadatku.
Misli, da je potrebno prorediti šumu na Gradini, tako da to bude uredjen park.
Predlaže dogovor, zauzimanje stava o iznosima priloga - ne da obavezujemo ljude, već kao orijentacija, jer o ovome ima različitih mišljenja.
2. JOJA BASARIĆ: Zalaže se - da ubrzamo prikupljanje novca, pa kad budemo znali koliko imamo sredstava lako će mo odrediti v r s t u p o s l o v a.

Drugovi iz Novog Sada su se interesovali za detalje, traže broj žiroračuna SDK Gospić kako bi mogli vršiti uplate. Trebamo im pomoći da i oni tamo organizuju akciju.

3. MILAN ĆURČIĆ: Pošto sam prošle godine bio u Vrepcu prisustvovao sam na sastanku Odbora boraca NOR-a kad je donesena odluka da se pokrene akcija za sanaciju spomenika, jer je znatno oštećen. Zalaže se - da radove treba izvesti što je moguće kvalitetnije, uz angažovanje stručnjaka s obzirom da je održavanje spomenika u budućnosti neizvesno, jer nije trajno rešeno pitanje održavanja ovakvih spomenika. Iznosi ideju, da se pokuša i u sekcijama brigada prikupljanje sredstava.

4. VLADE MANDARIĆ: Naglašava moralnu obavezu boraca - da preduzmu sve potrebne mere u cilju očuvanja spomenika, pri čemu voditi računa da realno stanje, mogućnosti nisu uskladjene sa našim željama. Možemo uraditi ono i onoliko koliko prikupimo sredstava.

Šumu prorediti, urediti kao park - dopuniti zasadam breze i drugog plemenitog rastinja. Mora se voditi računa o tome da su šuma - park i spomenik jedinstvena celina. Iznosi mišljenje, da spomenik ostane onakav kakav je, sanacijom obezbediti da slova kojima su ispisana imena boraca duže traju, takodje uraditi zaštitu spomenika od padavina dogradnjom stilizovanog, u celinu ukomponovanog krova. Radi obaveštenja - postaviti odgovarajuće putokaze, kako bi ga zainteresovani lakše posećivali.

Predlaže - da se pristupi izdavanju spomen knjige, monografije o palim borcima i žrtvama terora.

5. DJURO MANDARIĆ: Prisustvovao sam prošle godine u Vrepcu sastanku Odbora boraca NOR-a kad je pokrenuta ideja i dogovoreno - da se pokrene akcija za sanaciju, očuvanje spomenika. Moramo imati u vidu činjenicu, da je spomenik istorijski, da on obeležava veličinu borbe i žrtava, doprinos revoluciji naroda naših sela. Podržava mišljenja o rekonstrukciji postojećeg spomenika, s tim da se polazeći od prava autora uradi tako, da se otvore vidici i pogled prema Barletima i

planini. Podržava ideju o izdavanju monografije.

Predlaže - da se u zgradi škole ili Doma izvrši postavka Istorijske sobe, koja bi bila muzejska postavka: orudja, oružja, dokumenata i dr. materijalnih spomenika iz NOB.

Mišljenja je, da bi bilo dobro da se više družimo, jer smo se pomalo otudjili. Posebno bi trebali negovati, da predje u tradiciju - da se povodom Dana ustanka / 1. avgusta / okupimo u rodnom kraju.

6. NIKOLA NJEGOMIR: Bio sam na sastanku Odbora, prošle godine, kad je odlučeno - da se pokrene akcija za popravku spomenika, tad su drugovi rekli da nemaju sredstava, a da ne očekuju pomoć ni od SUBNOR-a iz Gospića. Jedina mogućnost je da skupimo novac. Mišljenja je, da spomenik treba uraditi tako da bronzana kompozicija bude u sredini, a sa strana mermerne ploče sa imenima boraca i žrtava terora. Podržava predlog da se vidici prema planini i Barletima otvore. Varijante o premeštanju spomenika ne dolaze u obzir.
- U drugom delu diskusije NIKOLA je izneo niz statističkih podataka o: stanovništvu, domaćinstvima, borcima, žrtvama fašističkog terora, zarobljenicima. Svoje zanimljivo izlaganje ilustrovao je i podatkom, da imamo 102 živa nosioca "Spomenice - 1941". Takodje je upoznao prisutne - da ima dosta prikupljene gradje koja može korisno poslužiti pri štampanju monografije.

7. NIKOLA MIŠČEVIĆ: Obavestio je prisutne, da je odziv za prikupljanje novca dobar, niko nije odbio da dâ prilog. Visinu iznosa nismo odredili, a ljudi daju prema mogućnostima.
- Svima dajemo broj žiro računa SDK Gospić na koji treba da izvrše uplatu, sa naznakom "za spomenik", a mi u spisak upisujemo koliko je ko rekao uplatiti. Podržava stav, da spomenik ostane na Gradini, ali da šumu treba prorediti i urediti kao park. Posečena drva prodati i tako obezbediti deo sredstava za spomenik.

Misli da bi šumu od šterne prema zapadu trebalo poseći, tako da ostane zelena površina, pošto je to ravan teren postaviti klupe od drveta. Ovakvo rešenje doprinelo bi ukupnom izgledu p a r k a.

8. BOSA UGARAK: Naglašava, da svi trebamo dati svoj doprinos za popravku spomenika, domaćinstva u selima takodje, da nam to bude kao d u g, o b a v e z a prema plaim borcima i žrtvama terora.
9. DUŠAN TOMAŠ: Kaže - da je bio za ideju da se spomenik premesti kod š k o l e, ali pošto sam čuo sve argumente protiv, takodje podržavam predlog da se adaptira postojeći spome - nik na Gradini.
Što pre treba da stručnjaci urade p r o j e k a t i p r e d r a č u n, da znamo koliko nam treba sredstava.
Predlaže: - da se ispita mogućnost da određena sredstva obezbede SUBNOR, Skupština opštine i radne organizacije iz Gospića.
10. MILAN NJEGOMIR: Neophodno je, da stručnjaci sačine p l a n adaptacije, što podrazumeva i pridržavanje autorskih prava, takodje uraditi p r e d r a č u n troškova. Zadržati načelo dobrovoljnosti, ali da se dogovorimo koji iznos je primeren.
11. JOCO NJEGOMIR: Pri razmatranju i opredeljivanju za konačno rešenje - moramo voditi računa ne samo o sredstvima, već uvažavati i činjenicu da se radi o m o r a l n i m, e s t e t s k i m pitanjima, navici - tradiciji i drugim razlozima.
Sredstva davati, prikupljati odmah. Dobro je - da damo mogućnost da se uplate vrše u t r i rate, rok do 1. m a j a o. g.
Vladina i d e j a - da pridjemo izdavanju knjige, monografije je dobra stvar, čime će mo ublažiti nesklad između velikog doprinosa koji smo dali NOB, revoluciji i slabog obeležavanja veličine te epopeje.
Princip verodostojnosti, istinitosti biće nam osnovni pri obradi gradje za knjigu, uz eliminisanje d e o b a, oko pitanja: ko je dao više.
U r a d n u g r u p u koja će uskladjivati rad na pri-

kupljanju i obradi gradje za knjigu, predlažem: VLADU MANDARIĆA, DUŠANA DRAGOSAVCA, VLADU BOŽIĆA, SAVU TODORIĆA, NIKOLU NJEGOMIRA, MILJU UGARAK, MARKA ČURČIĆA i sebe. Priloge za knjigu treba da daju svi drugovi koji to žele i mogu.

Takodje treba raditi na uredjenju Istorijske sobe, imam nešto materijala, pet - šest originalnih ratnih naredbi, pečat. Mislim da imamo što izložiti, samo trebamo prikupiti materijale, dokumenta i dr. Videćemo, gde bi ovo postavili škola ili Dom.

Predlažem - da se na prikladan način obeleže značajna mesta u vezi sa dizanjem ustanka:

- a) Radlovac - gde je proglašeno dizanje ustanka,
- b) draga Čurčića - u kojoj smo položili zakletvu.

12. DUŠAN DRAGOSAVAC: Dobro je što smo složni da spomenik ne premeštamo.

Idejn rešenja spomenika dao je naš poznati vajar Vanja Radauš, a realizaciju je ostvario: Šoša Slavko, vajar. Preuredjenje šume u park treba poveriti stručnjacima za šumarstvo.

Vladina ideja - da napišemo knjigu je dobra, imamo o čemu pisati, a i obavez, nam je da to uradimo. Kod ovoga je značajno - da istinito prikažemo događaje, odnose i ljude. Moramo eliminisati konfrontacije i prilaz: ko je da oviše, to bi bilo štetno, jer nas razdvaja.

13. JOVICA UZELAC: Spomenik treba da ostane tamo gde je.

Izvršiti saniranje, uz uvažavanje i konsultaciju autora. Projekat bi trebao da uzme u obzir i klimatske uslove: padavine, temperaturne promene i dr. Mislim da je dobro, da se šuma proredi, biće lepše kao park.

Spreman sam , da bez naknade pružim određenu stručnu pomoć u realizaciji projekta.

14. MILAN NJEGOMIR: Podržava iznesene predloge i ideje za sanaciju spomenika. Ističe da treba ispitati mogućnost obezbeđenja sredstava i iz drugih izvora, a ne samo dobrovoljni prilozii.

"
" "

Na osnovu iznetih predloga, mišljenja i ideja, usvojeni su sledeći:

Z A K L J U Č C I

1. Sanirati postojeći spomenik, što pre izraditi projekat i predračun, uz konsultovanje i saradnju sa autorom,
2. Uz pomoć stručnjaka za šumarstvo šumu na Gradini prorediti, tako da bude park, obogatiti ga zasadom breze i dr. plemenitog rastinja,
3. Na prigodan način obeležiti mesta:
  - a) Proglašenja dizanja ustanka - Radlovac,
  - b) Polaganja zakletve - draga Ćurčića,
4. Izvršiti pripreme za muzejsku postavku Istorijske sobe, odrediti mesto u školi ili Domu u Vrepcu,
5. Izdati knjigu-monografiju o palim borcima i žrtvama terora,
6. U što većem broju okupiti se 1. avgusta 1985. godine, polaganje venaca na spomenike, ^{u Vrepcu} oživljavanje sećanja na događaje iz revolucije.

Obavestiti o ovome Odbor udruženja boraca - Milana Todorića, uz sugestiju da o ovome obaveste sve borce kako bi što masovnije obeležili 40-godišnjicu pobede - u rodnom kraju. Nastojati da ovi susreti postanu tradicionalni,

7. Sredstva prikupljati odmah. Uplate mogu da se vrše u t r i rate, rok do 1. m a j a 1985. god. O r j e n t a c i o n i iznos, ne m a n j e od 1.000 dinara, p r e m a mogućnostima, uz očuvanje načela dobrovoljnosti.

Zapisnik vodio:

Marko Čurčić

Marko Čurčić